

ŽLUTÁ POHÁDKA

O čem by mohla žlutá pohádka být? → PŘEDVÍDÁME, na základě dětské zkušenosti

Co může být ŽLUTÉ?

- příklady vyhledáváme:
 - ve svém okolí
 - CHODÍM, HLEDÁM, CO MÁM RÁD,
POJĎ MI TAKY POMÁHAT.
DO VŠECH KOUTŮ ZAJDEME,
„ŽLUTÉ“ VĚCI NAJDEME.
- v knize, na obrázku

→ určujeme nadřazené pojmy CITRON, BANÁN – ovoce, PAMPELIŠKA, TULIPÁN, NARCIS – květiny, TRIČKO, ČEPICE – oblečení, AUTO, KOLO – dopravní prostředek ...

CO JE TO? - popisujeme věci, děti určují (vyhledávají) v prostoru, na obrázku → JE TO ŽLUTÉ, KYSELÉ, JE TO OVOCE → citrón, JE TO ŽLUTÉ, UPLETENÉ Z VLNY, NOSÍ SE TO NA HLAVĚ → čepice

JAK NĚCO TICHOUNCE ŤUKALO – text k četbě

(FISCHEROVÁ, D. *Duhové pohádky*. Meander: Praha, 2012. ISBN 978-80-87596-08-1)

Kdysi dávno a dávno byla doba, kdy ještě nebyla žádná zvířata. Den byl barevný a pěkný, noc byla třpytivá a pěkná, ale Slunku pořád něco chybělo. Nemělo pro koho svítit. Byly tu sice kytky, stromy a spousty svěží trávy, ale nikde ani živáčka.

- **Můžete s dětmi namalovat obrázek, jak tehdy svět asi vypadal** → přeložíme čtvrtku na polovinu, na jedné části zobrazíme den, na druhé noc. Malujeme to, co jsme se z textu dozvěděli: kytky, stromy a spousty svěží trávy, ale nikde ani živáčka.

„Ne že by se mi tady nějak nelíbilo,“ mumlalo si Slunko, „ale pořád to nějak není ono. Chtělo by to něco...něco...“

A pak mu došla slova. Samo pořádně nevědělo, co mu vlastně na tom světě chybí. Chybělo mu něco živého.

- **Otázka pro děti: Co mohlo slunci chybět?** (podmínka vyvozená z textu ... něco živého)

Až jednou se Slunko probudilo, vykulilo se na nebe a kouká: dole v trávě leží něco, co tam včera ještě nebylo. Je to malé, je to bílé, trochu kulaté a trochu šišaté.

„Helemese!“ povídá si Slunko. „Není to strom, není to kytka, dokonce ani tráva to není... co to asi je?“

A vtom se zevnitř toho bílého, kulato-šišatého slabounce ozvalo ťuk ťuk!, jako když někdo ťuká na dveře malíčkem.

„Dále!“ zavolalo Slunko, „Kdo tam?“

„Já,“ píplo něco tichoulinkým hláskem.

„Kdo já?“

„Copak já vím?“ odpověděl hlásek trochu namrzeně. „Jak mám vědět, kdo jsem, když jsem se ještě nenarodilo?“

- **Otázka pro děti: Co to asi může být?** (podmínka vyvozená z textu ... něco malé, bílé, trochu kulaté, trochu šišaté, a něco je uvnitř ☺)

„Aha,“ řeklo slunko vševědoucím tónem, ale taky tomu vůbec nerozumělo.

„Tak vylez! Já tě třeba poznám a řeknu ti, kdo jsi.“

„To nejde. Já ještě nejsem dodělané.“

„A kdy budeš?“

Zdola se ozvalo malinké zafňukání, takové ublížené upípnutí, ukřivděné ukníknutí, jako když vít řekne au.

- *Otázka pro děti: **Kdy? Proč někdo říká au?***
- ***Úkol pro děti: rozlišujeme sílu, hlasitost a emoci našeho hlasu** → šeptáme, říkáme, křičíme ... (VÍTR, KOTĚ, JÁ, SLON, TYGR ...)*

„A co když se nikdy nenarodím? To by mě musel někdo hrát! Správně by mě měla vysedět máma slepice, ale já žádnou mámu slepici nemám. Tak nejspíš zůstanu uvnitř navždycky.“

Slunko si nemohlo vzpomenout, co je to slepice, protože žádná ještě neexistovala, ale nabídlo se.

„Hrát já umím. Jestli chceš, tak já tě ohřeju.“

A rozparádilo se jako táborák. Ale z toho bílého se ozval rámus, jako když někdo buší do dveří pěstí.

„Dóóóst!

- *Otázka pro děti: **Proč ten někdo ve vajíčku křičí?***

„Dóóóst! Nebo ze mě bude vejce natvrdo!“

Slunko honem vydechlo, zatáhlo paprsky a udělalo teplo asi jako na začátku jara, kdy začíná klíčit obilí.

„Takhle?“ zavolalo dolů. „Nebo ještě míň?“

Vajíčko řeklo: „To by šlo.“

A potom se dlouho ozývalo slastné vzdychání a vrnění a taky blažené hemejření, až to Slunko znudilo.

- *Otázka pro děti: **Taky už jsi se, někdy nudil? Kdy/Proč? Co se dá dělat, aby nebyla NUDA?***

„Tak už vylez! Já nejsem žádná slepice, já jsem Slunko a mám na starosti spoustu jiných věcí než tě hrát!“

Ale hlásek z vajíčka mu vyčítavě řekl:

„Jó jó! Já vylezu, a co když mi zase bude zima? Nebo horko? Nebo smutno? Nebo budu mít hlad? Nebo kašel ... nebo prostě smůlu?“

Co když tam venku vůbec není dobře? Co pak?

Slunko překvapením otevřelo pusku. Vůbec nechápalo, že by se někomu na tomhle krásném světě mohlo nelíbit.

- *Úkol pro děti: **Představ si, že jsi sluníčko, jak by, jsi „tvorečka“ schovaného ve vajíčku přesvědčil, že svět je krásný? Co by, jsi mu řekl, co by, jsi udělal?***

„Slib mi, že mě budeš chránit před vším zlým! Anebo se radši nevyklubu,“ řeklo vajíčko.

„A proč bych tě mělo chránit?“ zeptalo se Slunko.

„Protože sis mě vyhrálo. Protože jsi větší než já a starší než já a silnější než já. A protože bych se bez tebe na světě bálo.“

A celé vajíčko se tak klepalo strachy, že se skutálelo z kopečka.

- *Otázka pro děti: **Jak myslíš, že bude příběh pokračovat?***

Slunko se náramně leklo. Co když se tomu malinkému uvnitř něco stalo? Honem vykřiklo:

„Tak jo! Já slibuju, že nebudu moc planout, aby ti nebylo horko, ale trochu svítit budu, aby ti nebyla zima, budu hrát tak akorát. To abys nedostalo kašel. Budu si s tebou povídat, aby ti nebylo smutno. Postarám se, aby vždycky uzrálo dost zrní, abys mělo něco k snědku. Jenom nevím, jak to zařídit s tou smůlou.“

„To stačí,“ odpověděl hlásek. „Když na mě budeš hodné, já trošku té smůly vydržím.“

Vtom se ozvalo zapraskání, bílá skořápka pukla a ven vylezlo něco mrňavého. Bylo to žluté jako kuře.

„Sláva!“ zaradovalo se. „Já už vím, co jsem zač! Já jsem kuře. Tady mě máš!“

„Těší mě!“ řeklo Slunko jednak proto, že bylo dobře vychované, jednak proto, že ho to vážně těšilo.

A tak vznikla kuřata a po nich slepice a potom i všechna další zvířata.

A tak vznikla ochrana a péče, a to je moc dobře, protože bez ní by svět nebyl dobré místo pro život.

„Hned je to tu zábavnější!“ brumlalo si spokojeně Slunko. „Mám na koho dávat pozor a mám koho hrát.“

- SHRnutí – pomocí otázek pomůžeme dětem vystihnout, O čem byla ŽLUTÁ POHÁDKA:
 - o **KDO?** SLUNÍČKO
 - o **CO?** NEBYLO NA SVĚTĚ SPOKOJENÉ, PROTOŽE TAM NEBYLO NIC ŽIVÉHO
 - o **ALE?** PAK NAŠLO VAJÍČKO
 - o **A PAK?** SLUNÍČKO SE ZAČALO STARAT, ABY SE VYLÍHLO
 - o **ALE?** KUŘE SE BÁLO SVĚTA
 - o **A TAK?** SLUNÍČKO SLÍBILO, ŽE SE O NĚJ POSTARÁ
 - o **NAKONEC?** KUŘE SE VYLÍHLO A VŠICHNI BYLI RÁDI☺

MOŽNÉ NAVAZUJÍCÍ ČINNOSTI:

- Pan Čáp ztratil čepičku, měla barvu barvičku ...
- část textu můžeme číst podruhé, pozornost dětí motivujeme: uslyšíš-li slovo SLUNÍČKO – tleskni, VAJÍČKO – dupni.
- pro slova SLUNÍČKO, VAJÍČKO, KUŘE společně s dětmi vymyslíme pohybové ztvárnění (příklad: stoj, ruce krouží před tělem velké kruhy – schoulení do klubička – dřep, dlaně položené na ramena → křídélka). Střídavě říkáme pojmy, děti je ztvárňují. Začneme pomalu (fixace spojení), postupně zrychlujeme. Můžeme rozšířit o další pojmy KAMARÁDI, STROMY ...
- Co víš o sluníčku? JAKÉ JE? (doprostřed papíru namalujeme kruh, děti domalují obličej, místo paprsků dopisujeme vše, co o SLUNÍČKU víme, nebo zjistíme z knih, internetu, od dalších členů rodiny, zavoláme babičce...
- ŘÍKADLO: Koleda, koleda, sluníčko, zahřej ztuhlé tělíčko.
Koleda, koleda, jarní trávo, ať je kolem všechno zdrávo.
Koleda, koleda, tralala, hodně síly do jara.
(Hanka Švejdová)
- Do krabice vložíme předměty tvarově podobné (plastové vajíčko, oblázek, jablko, citron, smotané ponožky, klubičko ...), dítě hmatem věci rozlišuje, popisuje svůj hmatový vjem (je to měkké, hladké, studené, tvrdé ...) určuje Co to je?
- Co všechno se může vylíhnout z vajíčka? PLAZY, OBOJŽIVELNÍCI, PTÁCI, VEJCORODÍ (ptakopysk podivný) → vyhledávání informací, časová posloupnost
<https://eschovka.cz/product/?pid=1310>, <https://eschovka.cz/product/?pid=1307>
 - o „výtvarný diktát“ – dáváme dětem jednoduché pokyny, v klidném tempu, děti se je snaží jednoduchou kresbou zachytit. Sledujeme správné umístění objektů, vyrovnání se se „stresem“ ... pokyny můžeme opakovat.
 - o *uprostřed obrázku stojí vysoký strom*
 - o *v pravém rohu nahoře svítí sluníčko*
 - o *pod stromem vpravo rostou 3 květiny*
 - o *pod stromem vlevo leží v trávě vajíčko*
- **NUDA** (HOROVÁ, L. Jak si hraje obr s blechou. Portál: Praha, 2014)

<i>NUDÍŠ SE A NEVÍŠ, CO BYS?</i>	(kývání ze strany na stranu)
<i>MÁŠ CHUŤ DUPAT, MÁŠ CHUŤ ZLOBIT?</i>	(zadupat, boxovat do stran)
<i>DEJ SI KLOBOUK NA HLAVU,</i>	(dlaně si přilepíme na hlavu, jako čepici)
<i>ZKUS VYMYSLĚT ZÁBAVU.</i>	(tleskáme v rytmu)
<i>MŮŽEŠ SI HRÁT S PANENKAMI,</i>	(naznačíme houpání panenky v náručí)
<i>MŮŽEŠ JEZDIT S AUTÍČKY.</i>	(točíme volantem)
<i>NA ZAHRADU POBĚŽ S NÁMI,</i>	(běh na místě)
<i>JDEME ZALÍT KYTIČKY.</i>	(třepeme prsty u rukou – děšť)
<i>NUDA UŽ JE ZA HORAMI,</i>	(chůze v prostoru)
<i>DLOUHOU RUKOU ZAMÁVÁ MI.</i>	(mávání)